

LÄRARHANDLEDNING

MODUL 6 – EUROPAPARLAMENTETS ROLLSPEL

I det här rollspelet får eleverna prova på hur det är att vara Europaparlamentariker. I en eller två timmar omvandlas klassrummet till Europaparlamentet, och eleverna får diskutera hur de skulle ta itu med aktuella EU-frågor, som global uppvärmning, tobaksregler och en EU-armé.

Rollspelet hjälper eleverna att utveckla sin demokratiska kompetens. Det handlar om kritisk granskning för att bilda sig en uppfattning, debattera och kompromissa.

Först **arbetar eleverna i mindre grupper** – parlamentsutskott – och diskuterar ett lagförslag från Europeiska kommissionen. De använder ett spelbräde med ämneskort. När de arbetar med att modifiera lagförslaget måste de ta hänsyn olika synpunkter från Europeiska unionens råd och olika berörda parter. Det finns fem ämnen att välja mellan, av olika svårighetsgrad.

Sen går de vidare till en **gemensam debatt** med hela klassen, då grupperna lägger fram sina ändrade lagförslag. Efter debatten hålls omröstning.

Efteråt görs en ordentlig **genomgång** av rollspelet för att titta på likheter och skillnader mellan klassrumsövningen och verkligheten.

METOD	TID	MATERIAL
Rollspel: arbete i parlamentsutskotten	25 min	<ul style="list-style-type: none">- <u>Spelbräde</u> för varje grupp- <u>Arbetsblad</u> för varje grupp- <u>Ämneskort</u> för varje grupp. Korterna måste skrivas ut på en sida och sen klippas i delar.- <u>Lagförslag från Europeiska kommissionen</u> för varje grupp.
Rollspel: gemensam debatt och omröstning	10 min per ämne	<ul style="list-style-type: none">- Skrivtavla/blädderblock + penna- <u>Ifyllt arbetsblad för varje grupp</u>
Genomgång och utvärdering	15–60 minuter	<ul style="list-style-type: none">- Dator + projektor- Presentation av modul 6

Ansvarsfriskrivning

Varken form eller innehåll i denna övning ger en fullständig eller helt korrekt bild av verkligheten, och de representerar heller inte Europaparlamentets, Europeiska kommissionens, Europeiska unionens råds eller lobbygruppers faktiska ståndpunkter. Simuleringsövningen har enbart utformats i pedagogiskt syfte.

MÅL OCH KUNSKAP

PREMISSER

- Eleverna tränar kritiskt tänkande. De bildar sig en åsikt om aktuella EU-frågor.

KUNSKAPSMÅL

- Eleverna känner till och förstår (en förenklad version av) EU:s beslutsprocess.
- Eleverna förstår Europaparlamentets roll i den här processen.
- Eleverna förstår att Europaparlamentet arbetar med konkreta frågor som påverkar dem i vardagen.
- Eleverna kan mer om de ämnen som diskuteras.

KOMPETENS

- Under övningens gång utvecklar eleverna sin demokratiska kompetens: de lär sig att ta hänsyn till andras åsikter, bilda sig en egen uppfattning, samråda med andra och kompromissa.
- Eleverna lär sig presentera ett förslag och tala inför en grupp.

STEG FÖR STEG

1. ROLLSPEL: ARBETE I PARLAMENTSUTSKOTTEN

UPPLÄGG

Klassen delas upp i grupper om 4–5 elever. Varje grupp tilldelas ett ämne som den ska arbeta med. Varje grupp sitter runt ett bord med allt material. Läraren ska helst ha förberett borden innan.

Varje grupp har ett lagförslag från Europeiska kommissionen. På bordet finns också ett arbetsblad (lika för alla ämnen), ett spelbräde (lika för alla ämnen) och ämnesspecifika kort. De ämnesspecifika korten placeras på spelbrädet med den tomma sidan uppåt. Hörnen där det finns nummer eller symboler ska vara uppvikta.

Så här ser det ut när ett ämne har ställts i ordning:

Obs! Bilden visar ämnet "Rökning". Just detta ämne har färre kort än vissa andra ämnen. Därför finns det inget kort i rutan i mitten i vänster kolumn. För vissa ämnen finns det ett kort för den rutan.

GENOMFÖRANDE

Läraren förklarar kortfattat för eleverna att de från och med nu är ledamöter av Europaparlamentet och att de, i den egenskapen, ska ta fram en lag. Läraren förklarar även att de kommer att behöva presentera sitt lagförslag för resten av klassen och att klassen kommer att rösta om det. Läraren har på förhand valt vilka ämnen eleverna ska arbeta med.

Efter det går läraren igenom spelbrädet, som visar en förenklad beslutsgång i EU: Kommissionen börjar med att lägga fram ett lagförslag. Sen behandlas förslaget av Europaparlamentet och Europeiska unionens råd, som är de två institutioner som tillsammans stiftar lagar.

Varje elevgrupp arbetar för sig själv och följer instruktionerna och tidsangivelserna på arbetsbladet och korten. Gruppen börjar med kort nummer 1. En elev i gruppen vänder på kortet och läser upp texten. Gruppen utför sedan uppgifterna på kortet. Därefter går de vidare till kort 2, sedan kort 3 och 4. De antecknar på arbetsbladet.

Korten innehåller antingen en uppgift eller extra information som presenteras som ministerrådets, lobbygruppers eller andra intressenters ståndpunkter. Steg för steg kommer eleverna att ta fram sin egen "EU-lag". Elevernas slutuppgift är att förbereda en presentation av sitt lagförslag för de andra eleverna i klassen.

INNEHÅLL

Alla lagförslag och ämneskort finns i dokumentet med den här modulens spelmaterial. Det finns fem ämnen att välja mellan för det här rollspelet. Kommissionens lagförslag, rådets ändringsförslag och informationen från intressegrupperna: allt är valt för att skapa mesta möjliga diskussion mellan eleverna. De är påhittade, och har enbart pedagogiskt syfte. Det är viktigt att läraren förklarar den verkliga situationen angående de olika ämnena efter övningen.

De fem ämnena är rangordnade efter svårighetsgrad, från enkelt till mer komplext.

1. Rökning i EU
2. En EU-armé?
3. EU och global uppvärmning
4. Europeisk demokrati
5. Flyktingar i Europa

NÅGRA TIPS

- Gå runt bland grupperna och hjälp dem om de kör fast.
- Grupperna ska helst arbeta med olika ämnen. På så sätt kan grupperna presentera olika lagförslag för klassen. Om läraren föredrar det kan alla grupperna, eller ett par av dem, också arbeta med samma ämne.

2. ROLLSPEL: GEMENSAM DEBATT OCH OM-RÖSTNING

UPPLÄGG

Eleverna sitter kvar i sina utskottsgrupper. Längst fram i klassrummet visas följande på en skrivtavla eller ett blädderblock:

ÄMNE	JA-RÖSTER	NEJ-RÖSTER	NEDLAGDA RÖSTER
t.ex. "Rökning"			
t.ex. "Flyktingar"			

I den första kolumnen skriver läraren upp de ämnen som ska diskuteras.

GENOMFÖRANDE

Varje ämnesgrupp har högst två minuter på sig för att presentera sitt förslag. Gruppen använder det ifyllda arbetsbladet för att presentera förslaget. Efteråt får de andra eleverna en stund på sig att ställa frågor. Sen går läraren direkt vidare till omröstning. Alla röstar genom att **räcka upp handen**. Eleverna i den utskottsgrupp som presenterat förslaget får också rösta. Läraren säger följande:

- "Räck upp handen om ni tycker att det här är ett bra förslag". Skriv ned antalet i kolumnen "Ja-röster" för det ämne som behandlas.
- "Räck upp handen om ni inte tycker att det här är ett bra förslag". Skriv ned antalet i kolumnen "Nej-röster" för det ämne som behandlas.
- "Räck upp handen om ni inte vill ta ställning för eller emot". Skriv ned antalet i kolumnen "Nedlagda röster" för det ämne som behandlas.

När omröstningen är klar säger läraren om majoriteten har röstat för eller emot lagförslaget.

Majoritet uppnås när hälften av eleverna plus en röstar ja eller nej till ett förslag. De som lägger ned sin röst räknas inte. Om resultatet blir oavgjort föreslår läraren att omröstningen avbryts. Då fattas inget beslut om förslaget.

Upprepa samma för varje lagförslag.

NÅGRA TIPS

- Antalet grupper i klassen avgör hur lång tid som behövs för övningen.
- Om grupperna är mindre krävs det mer aktivt engagemang av varje enskild elev. Ta hänsyn till både tid och elevernas personliga deltagande när du bestämmer hur många grupper du ska dela in klassen i.

3. GENOMGÅNG OCH UTVÄRDERING

UPPLÄGG

Läraren tar upp likheter och skillnader mellan övningen och verkligheten, med hjälp av presentationen för den här modulen. Eleverna kan antingen sitta kvar i sina smågrupper eller sätta sig som de brukar sitta i klassrummet.

GENOMFÖRANDE

Först frågar läraren hur de **upplevde** rollspelet. "Hur kändes det att vara Europaparlamentariker?" Tänkbara svar är att de tyckte att det var svårt att fatta beslut när det är så många intressen som står på spel, eller att de tyckte om att ha makten att fatta beslut. Fråga vem som tycker likadant, eller tvärtom. ("Vem tyckte också så här?" "Vem tyckte tvärtom?")

Sen går läraren vidare med att **analysera övningen** och förklarar att rollspelet inte helt och hållet stämmer med verkligheten. Det finns skillnader i både form och innehåll. Samtidigt finns det självklart många saker som är lika. Dessa skillnader och likheter visas i presentationen (se bild).

EVALUATION OF THE ROLE PLAY

	SIMILARITIES	DIFFERENCES
FORM		
CONTENT		

Den första frågan till eleverna är: "Vad i övningen tror du är likadant i verkligheten, i form eller innehåll?" Sen visar läraren **likheterna** och förklarar dem med hjälp av presentationen och elevernas kommentarer.

Den andra frågan är: "Vad tror du fungerar annorlunda i verkligheten?" Sen pratar läraren om de viktigaste **skillnaderna**, återigen med hjälp av presentationen och elevernas kommentarer.

Därefter redogör läraren för **den verkliga situationen för de ämnen som diskuterats i klassen**. Detta är mycket viktigt, så att eleverna lämnar klassrummet med en korrekt uppfattning om den verkliga situationen.

INNEHÅLL

1. Likheter och skillnader jämfört med verkligheten

	LIKHETER	SKILLNADER
FORM	<p>Tematiska utskott i Europaparlamentet. Europaparlamentet hanterar väldigt olika frågor. Därför specialiserar ledamöterna sig på ett eller ett par ämnen. Europaparlamentet har runt 20 fasta och några tillfälliga tematiska utskott. I dessa utskott sätter sig ledamöterna först in i ämnet och diskuterar det innan de presenterar det för resten av parlamentet.</p> <p>Intressegrupper. Olika intressegrupper tar ofta kontakt med ledamöterna.</p> <p>Omröstning genom handuppräknning. Omröstning om förslag i Europaparlamentet sker ofta genom handuppräknning, eftersom det generellt går snabbare. Ibland röstar ledamöterna elektroniskt (= enskild röst). t.ex. när parlamentet är mycket splittrat i en fråga och resultatet av omröstningen inte är tydligt vid första ögonkastet. En politisk grupp kan även be om elektronisk omröstning (i förväg), och slutomröstningen om ett betänkande sker oftast på elektronisk väg. På det sättet kan allmänheten se vilka ledamöter som röstade för/ emot eller lade ner sin röst.</p> <p>Majoritetsomröstning. I Europaparlamentet är majoritetsregeln också hälften +1 av de avgivna rösterna.</p>	<p>Flera politiska grupper. I den här övningen tillhörde eleverna inte något politiskt parti. I verkligheten finns det sju politiska grupper i Europaparlamentet. Under plenarmötena sitter ledamöterna tillsammans i sina respektive politiska grupper, från vänster till höger. Varje grupp leds av en ordförande.</p> <p>Delad lagstiftande befogenhet. Övningen skulle kunna ge intrycket att det enbart är Europaparlamentet som har lagstiftande befogenhet i EU och alltså fattar alla beslut. I själva verket delar parlamentet sin befogenhet med Europeiska unionens råd.</p> <p>Mer komplext - Övningen gjordes med ett fåtal personer. I Europaparlamentet deltar upp till 751 ledamöter i debatten och omröstningen. - Övningen i klassen hölls på ett enda språk. I Europaparlamentet är det tillåtet att tala på vilket som helst av de 24 officiella språken. Allt översätts sedan till alla de andra officiella EU-språken.</p>
INNEHÅLL	<p>Argument. De argument som användes under övningen liknar dem som läggs fram under debatterna i parlamentet.</p>	<p>Mer komplext - Frågorna är ofta mer tekniska. Till exempel kan den fråga som diskuteras handla om storleken på maskorna i fiskenät. Detta innebär att man måste sätta sig in i vetenskaplig forskning om den typ av fisk som kan fångas med varje typ av nät osv. - De lagförslag som parlamentet röstar om är mycket mer detaljerade. Varje detalj diskuteras och anpassas om det behövs.</p>
	<p>Slutligen finns det en sak som hör hemma både bland likheter och skillnader: själva ämnena</p> <p>- Ämnena kan betraktas som en likhet, eftersom de alla är frågor som Europaparlamentet behandlar just nu eller har behandlat tidigare.</p> <p>- Ämnena kan också betraktas som en skillnad, eftersom Europeiska kommissionens, Europaparlamentets och EU-rådets förslag och ståndpunkter skiljer sig åt.</p>	

2. Dagsläget för de olika ämnena

1. RÖKNING I EU

För att se till att ungdomar inte fastnar i rökning fokuserar Europeiska unionen på förebyggande (= se till att människor inte börjar röka) och motarbetande (= se till att så få som möjligt röker eller se till att folk slutar).

Därför fastställer EU-bestämmelser att alla cigarettpaket som säljs i EU ska ha en kombinerad hälsovarning (bild, textvarning och information om tjänster för att sluta röka) på det eller de officiella språken i EU-länderna där de säljs. På så sätt informerar EU köparen om farorna med att röka.

Tobaksreklam har också begränsats: kampanjer som främjar rökning är förbjudna.

Utöver bestämmelserna om försäljning av och reklam för tobaksprodukter utfärdar EU också rekommendationer till EU-länderna om att förbjuda rökning i myndighetsbyggnader samt andra offentliga utrymmen. Men slutligen är det länderna själva som bestämmer om de vill följa rekommendationerna eller inte.

År 2014 beslutade EU om striktare tobaksbestämmelser. De trädde i kraft 2016:

- Det är nu förbjudet att sälja cigaretter med särskilda smaker, såsom mentol.
- Varningarna på cigarettpaketet måste täcka minst 65 % av paketet och det finns en förutbestämd serie kombinerade varningar för varje land.
- Det finns en gräns för mängden nikotin i e-cigaretter.

Standardiserade – neutrala – cigarettpaket fanns med i det ursprungliga lagförslaget, men EU-institutionerna kunde inte enas i frågan. Inte heller förslaget om att höja minimiåldern för inköp av tobak till 18 i hela EU gick igenom.

Alla medlemsstater kan dock besluta om att införa striktare bestämmelser: Frankrike kräver till exempel standardiserade förpackningar sedan januari 2017 och Irland har samma regel sedan oktober 2018. Tobakspriserna skiljer sig också åt från land till land. Det EU-land där du hittar det billigaste cigarettpaketet är Bulgarien, med ett pris på ungefär 2,60 euro. Irland har de högsta priserna. Där kostar ett paket över 10 euro.

Mer information hittar du här: https://ec.europa.eu/health/tobacco/overview_sv.

2. EN EU-ARMÉ?

Europeiska unionen har ingen egen armé, men planer på ett europeiskt försvarssamarbete har funnits länge, ända sen 1952. Varje EU-land beslutar på egen hand huruvida det ska ha en armé och i så fall hur den ska användas.

Utrikes- och försvarssamarbetet har dock ökat mycket, särskilt genom den globala strategin för utrikes- och säkerhetspolitiken som inleddes 2016. EU-länderna fördjupar sitt försvarssamarbete och samordnar sina militära utgifter och investeringar genom initiativ som det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco).

Det finns också **tillfälliga EU-uppdrag** utanför EU för fredsbevarande, konfliktförebyggande och internationell säkerhet. Trupper sätts in för två typer av uppdrag:

- Civila uppdrag (t.ex. att utbilda polisstyrkor).
- Militära uppdrag (t.ex. åtgärder för att motverka sjöröveri).

Europeiska rådet beslutar om varje tillfälligt uppdrag separat. Länderna deltar på frivillig basis. EU har redan genomfört ungefär 34 civila och militära uppdrag. Kända exempel är återuppbyggnaden efter tsunamin i Aceh (Indonesien) och bekämpandet av sjöröveri vid Afrikas horn.

Det är viktigt att veta att EU:s insatser sker enligt **FN:s riktlinjer** och i nära **samarbete med Nato**.

Användbara länkar:

- Mer information finns på https://eeas.europa.eu/topics/security-defence-crisis-response_en och www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/159/common-security-and-defence-policy
- Siffror om de globala militära utgifterna och vapenhandeln finns på https://ec.europa.eu/knowledge4policy/foresight/topic/changing-security-paradigm/world-military-expenditure_en

3. EU OCH GLOBAL UPPVÄRMNING

EU bekämpar klimatförändringarna genom konkreta åtgärder. EU har fastställt klimat- och energimål för 2030, t.ex. att 32 % av vår energi ska komma från förnybara energikällor och att utsläppen av växthusgaser ska minska med minst 40 %. År 2020 lanserade Europeiska kommissionen den Europeiska gröna given, med ännu ambitiösare mål, t.ex. att bli världens första klimatneutrala kontinent senast 2050.

Eftersom följderna av den globala uppvärmningen redan har börjat märkas har kommissionen också lagt fram en EU-strategi för anpassning till klimatförändringarna.

Under 2015 spelade EU också en viktig roll i de världsomspännande förhandlingarna om en rättsligt bindande överenskommelse om åtgärder mot global uppvärmning, Parisavtalet. EU ratificerade Parisavtalet i oktober 2016. I det här avtalet lovade länderna att försöka hålla den globala uppvärmningen under 2 °C och helst under 1,5 °C. Parisavtalet har tillämpats sedan november 2016.

Användbara länkar:

- Mer information finns på https://ec.europa.eu/clima/policies/eu-climate-action_en och www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/72/combating-climate-change.
- Nyhetsgrafik med utsläpp av växthusgaser per land och sektor finns på www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/society/20180301STO98928/greenhouse-gas-emissions-by-country-and-sector-infographic.

4. EUROPEISK DEMOKRATI

EU-medborgarna deltar i direkta val av ett nytt Europaparlament vart femte år, sedan 1979. Enligt EU:s gemensamma regler ska slutna och allmänna direktval (en röst per varje vuxen) hållas. Proportionell representation tillämpas. Utöver dessa gemensamma bestämmelser regleras valsystemet av nationella bestämmelser som kan se ganska olika ut från land till land. Medborgarna kan bara rösta på kandidater från sitt eget land eller sina egna regionala valkretsar. Det är medlemsstaterna själva som bestämmer om rösträtt respektive valplikt. Mer information om det europeiska valsystemet finns på www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/21/the-european-parliament-electoral-procedures.

Det finns flera initiativ för att involvera medborgarna mer i europeisk politik och göra EU mer demokratiskt:

- EU:s medborgarinitiativ finns sedan 2012. Om minst en miljon européer från minst sju olika EU-medlemsstater undertecknar ett initiativ kan de begära att Europeiska kommissionen ska lägga fram ett lagförslag.
- [Konferensen om Europas framtid](#) presenterades 2019. Konferensen ska vara ett offentligt forum för debatt med medborgarna om ett antal nyckelprioriteringar och utmaningar för EU. Den ska till att börja med pågå 2020–2022.
- Det finns många andra möjligheter att delta och påverka, t.ex. [Europeiska ombudsmannen](#), [offentliga samråd](#) (experter på ett visst område), [rätten att göra framställningar](#) och [medborgardialoger](#).

5. FLYKTINGAR I EU

Alla EU-länder har en egen asylpolitik. Det gemensamma europeiska asylsystemet (Ceas) fastställer **gemensamma minimistandarder** för hur alla asylsökande och asylansökningar i alla EU-medlemsstater ska behandlas (kallas också Dublinförordningen), inbegripet:

- Den EU-medlemsstat som en migrant kommer till först ansvarar för att behandla asylansökan.
- Alla asylsökande har **rätt till tak över huvudet, mat och grundläggande vård** medan asylansökan behandlas. För detta ansvarar medlemsstaten som behandlar ansökan.
- Migranter kan **bara ansöka om asyl en gång** i EU. Om en medlemsstat ger avslag på ansökan kan personen inte ansöka om asyl i en annan EU-medlemsstat. För att kontrollera detta registreras alla asylsökandes fingeravtryck i Eurodac-databasen.

Som respons på den plötsliga okontrollerade tillströmningen av migranter 2015 vidtog EU flera åtgärder, bland annat en överenskommelse med Turkiet och andra tredjeländer för att förhindra att migranter kommer till EU. Sedan dess har antalet nyanlända i EU minskat. Men händelserna 2015 och därefter har dock satt press på många medlemsstaters asylsystem och på Schengenområdet. Det är angeläget att reformera det gemensamma europeiska asylsystemet. Detta är dock en svår fråga, eftersom medlemsländerna har olika åsikter om hur det ska hanteras.

Användbara länkar:

- Här hittar du de senaste siffrorna om migration i hela världen: www.unhcr.org/figures-at-a-glance.html
- Europaparlamentets nyhetsgrafik med information om EU och migration finns på www.europarl.europa.eu/thinktank/infographics/migration/public/index.html?page=intro
- Det gemensamma europeiska asylsystemet förklaras på https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/asylum_en

ANVÄNDBARA LÄNKAR

- Den här videon (från 2015) förklarar på mindre än sex minuter hur Europaparlamentet fungerar (du kan välja språk längst upp till vänster på webbsidan): www.europarl.europa.eu/programme/others/how-it-works-the-european-parliament. Om det finns tillräckligt med tid efter övningen kan du visa den här videon. Efter att ni har tittat på videon kan ni diskutera likheter och skillnader mellan övningen och hur det fungerar i verkligheten. Obs! Videon är från 2015. Vissa detaljer har ändrats sen dess, men den ger fortfarande en bra förklaring av hur Europaparlamentet fungerar.
- Mer information om hur parlamentet fungerar finns på <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/sv/organisation-and-rules/organisation>.
- I verkligheten är det ordinarie lagstiftningsförfarandet mer komplicerat, med en första, andra och ibland t.o.m. en tredje "behandling" i Europaparlamentet och Europeiska unionens råd. Här finns en visuell beskrivning och ingående förklaring av förfarandet: www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/powers-and-procedures/legislative-powers.

